

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över remisspromemorian Fritidspedagogers, speciallärares och specialpedagogers behörighet att undervisa m.m.

Ert dnr U/2012/6626/S

Högskoleverket har anmodats att yttra sig över remisspromemorian Fritidspedagoger, speciallärares och specialpedagogers behörighet att undervisa m.m. Ärendet har förts över till Universitetskanslersämbetet. Ämbetet har begränsat sitt yttrande till de förslag som har anknytning till myndighetens uppdrag och verksamhet.

Övergripande synpunkter

Universitetskanslersämbetet har som övergripande synpunkt att undantagen från legitimationskravet för lärare och förskollärare, som gäller vissa kategorier lärare, riskerar att försvåra förståelsen för systemets syfte: att stärka kvaliteten i den svenska skolan samt att ge elever och barn en god och trygg utbildning. Att vissa lärarkategorier, så som modersmållärare, undantas från legitimationskravet riskerar även att få negativa konsekvenser för deras status och yrkesroll.

De senaste förslagen om undantag och övergångslösningar för ansvar och undervisning i särskola, träningsskola och fritidshem riskerar att ytterligare försvåra förståelsen för systemet, trots att förslagen är ett försök att hantera en problematisk situation i skolan, där många av de yrkesverksammas formella kompetens inte överensstämmer med regelsystemet.

Lärare med yrkeserfarenhet utanför skolväsendet

Universitetskanslersämbetet anser att grundprincipen bör vara att en godkänd lärarutbildning är en garanti för att den nyexaminerade läraren uppfyller kraven för legitimation. Mot bakgrund av detta ställer sig Universitetskanslersämbetet positivt till det undantag från introduktionsåret som föreslås för lärare och förskollärare med behörighetsgivande examen och yrkespraktik från utbildning som bedrivs utanför skolväsendet, där arbetsuppgifterna liknar undervisning inom skolväsendet.

Modersmålsundervisning

Riksdagen tillkännagav 2012 sin åsikt att regeringen bör överväga att återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder för att stärka modersmålsundervisningen generellt, men också specifikt för romer. Regeringen håller i remisspromemorian fast vid att även fortsättningsvis undanta modersmållärarna från legitimationskravet.

Högskoleverket utredde 2011 frågan om lärarförsörjningen för utbildning i och på de nationella minoritetsspråken. Utredningen identifierade kapacitets- och kompetensproblem, där lärosätena är en av nyckelaktörerna för såväl utbildning i språken

2013-02-26

Reg.nr
131-90-13

som lärarutbildning och lärarfortbildning. Universitetskanslersämbetet delar Högskoleverkets bedömning och anser att det kommer att krävas betydande resursförstärkningar för att lösa problemet med behöriga lärare som kan undervisa i de nationella minoritetsspråken, och därmed stärka kvaliteten i undervisningen. Kvalitetsargumentet är även skälet till att Universitetskanslersämbetet anser att det, efter en övergångsperiod, ska krävas lärarlegitimation för undervisning i modersmål nationella minoritetsspråk.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Anna Lundh, i närvaro av tillförordnade avdelningschefen Marie Kahlroth och seniora rådgivaren Gunilla Jacobsson.

Lars Haikola

Anna Lundh